

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 167/06-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. novembra 2006 v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Bárányu a Ľubomíra Dobríka prerokoval prijatú sťažnosť A. K., Š., zastúpeného advokátom JUDr. Ing. K. K., Š., ktorou namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním prokurátora Krajskej prokuratúry v Žiline, Okresného súdu Žilina, Krajského súdu v Žiline a základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 To 50/2005 z 15. júna 2005, a takto

r o z h o d o l :

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1 To 50/2005 z 15. júna 2005 porušil základné právo A. K. na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 To 50/2005 z 15. júna 2005 zrušuje .

3. A. K. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 100 000 Sk (slovom stotisíc slovenských korún), ktoré je mu Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. A. K. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 5 302 Sk (slovom päťtisícristodva slovenských korún), ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť jeho právnomu zástupcovi advokátovi JUDr. Ing. K. K. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti A. K. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2005 doručená sťažnosť A. K., Š. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ing. K. K., Š., ktorou namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) konaním prokurátora Krajskej prokuratúry v Žiline (ďalej len „prokurátor krajskej prokuratúry“), Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“), Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) a základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 ústavy, čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru konaním a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 To 50/2005 z 15. júna 2005.

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 167/06-18 z 20. júna 2006 prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa, v časti v ktorej namietal porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 ústavy, čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru konaním a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 50/2005 z 15. júna 2005.

Sťažovateľ je v konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde a preukázal využitie právnych prostriedkov nápravy, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže tak sťažovateľ podaním z 29. septembra 2006, ako aj najvyšší súd vo vyjadrení, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 23. októbra 2006 vyslovili súhlas s tým, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení účastníkov konania nachádzajúcich sa v jeho spise.

Z vyjadrenia predsedu najvyššieho súdu, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 23. októbra 2006, vyplýva, že pokiaľ ide o vzatie sťažovateľa do väzby, ale bez fyzického odovzdania jeho osoby súdu v zákonom stanovenej lehote 48 hodín od obmedzenia jeho osobnej slobody, tak už krajský súd v uznesení poukázal na to, že právnu úpravu týkajúcu sa odovzdania zadržanej osoby súdu je potrebné vykladať rozširujúco, a to tak, že sa nevyžaduje fyzické odovzdanie obvineného sudcovi, ale postačí, ak príslušnému súdu bude v určenej lehote doručený návrh prokurátora na rozhodnutie o vzatí obvineného do väzby spolu s príslušným spisovým materiálom, a potvrdil, že fyzické odovzdanie osoby obvineného súdu sa fakticky uskutočňuje podaním návrhu, a nie skutočným fyzickým odovzdaním tejto osoby, ale zdôrazňuje, že súčasťou takého odovzdania je oznámenie, kde

sa obvinená osoba nachádza, aby bola fyzicky dosiahnuteľná v záujme jej predvedenia pred sudcu, aby takú osobu mohol sudca skutočne pred rozhodnutím o väzbe vypočuť.

Ďalej uviedol, že sťažnostné námietky sa zhodovali s dôvodmi sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, preto najvyšší súd pri svojom rozhodovaní dospel k záveru, že väzba obvineného je zákonná. Najvyšší súd si osvojil závery krajského súdu, ktoré sú uvedené v odôvodnení uznesenia krajského súdu pokiaľ ide o lehotu, v ktorej prokurátor podal návrh na vzatie sťažovateľa do väzby a lehotu, v ktorej rozhodol okresný súd o väzbe obvineného.

Z vecného hľadiska najvyšší súd konštatoval, že dôvody väzby podľa § 67 ods. 1 písm. a) a písm. c) Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006, pre ktoré bol obvinený pôvodne vzatý do väzby, aj v súčasnosti trvajú, a preto jeho sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

Na záver vyjadrenia predseda najvyššieho súdu navrhoval, aby sťažnosť bola zamietnutá.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol 5. februára 2004 zadržaný a obvinený z trestného činu lúpeže. Následne bol 8. februára 2004 rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 29 Tp 25/04 z 8. februára 2004 v znení uznesenia krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 43/04 zo 17. marca 2004 vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 67 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Ďalšími uzneseniami okresného súdu sp. zn. 29 Tp 25/04 z 26. júla 2004, zo 14. septembra 2004 a z 18. novembra 2004 bola väzba na návrh prokurátora ďalej predĺžovaná, pričom posledným uznesením bola predĺžená do 24. januára 2005. Pred vypršaním tejto lehoty, a to 21. januára 2005, podal prokurátor obžalobu na sťažovateľa krajskému súdu. Tým sa prípravné konanie skončilo.

Po tom, čo prokurátor krajskej prokuratúry podal obžalobu na sťažovateľa a ďalších obžalovaných, boli zo strany sudcov krajského súdu podané námietky zaujatosti, a preto bol podaný návrh na rozhodnutie o vylúčení uvedených sudcov z konania a rozhodovania

vo veci. Trestný spis sp. zn. 4 T 1/05 týkajúci sa sťažovateľa a ďalších obžalovaných bol odstúpený na rozhodnutie najvyššiemu súdu. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Ndt 3/2005 zo 16. februára 2005 rozhodol o vylúčení uvedených sudcov z ďalšieho konania a rozhodovania vo veci 4 T 1/05 a spis sp. zn. 4 T 1/05 bol doručený krajskému súdu 4. apríla 2004. Trestná vec vedená pod sp. zn. 4 T 1/05 bola pridelená novému senátu krajského súdu a tento senát uznesením sp. zn. 4 T 1/05 z 20. apríla 2005 prepustil sťažovateľa a ďalších obžalovaných na slobodu. Proti tomuto uzneseniu podal prokurátor krajskej prokuratúry sťažnosť najvyššiemu súdu.

Najvyšší súd neakceptoval dôvody, ktorými krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie o prepustení sťažovateľa a ďalších obžalovaných na slobodu, ani vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľa, ktoré podal ku sťažnosti prokurátora krajskej prokuratúry voči uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 T 1/05 z 20. apríla 2005 a ponechal sťažovateľa a ostatných obžalovaných vo väzbe.

Dňa 30. mája 2005 podal sťažovateľ krajskému súdu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu podľa ustanovenia § 72 ods. 2 Trestného poriadku, v ktorej žiadal, aby krajský súd preskúmal porušenie jeho základných ľudských práv a slobôd Krajskou prokuratúrou v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) a okresným súdom pri jeho vzatí do väzby 8. februára 2004.

Krajský súd uznesením sp. zn. 4 T 1/05 z 2. júna 2005 zamietol uvedenú žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ sťažnosť. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 To 50/2005 z 15. júna 2005 rozhodol a podľa § 148 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa.

Sťažovateľ zdôraznil, že aj vo vyjadrení zaslanom najvyššiemu súdu namietal, že prokurátor krajskej prokuratúry nedodrжал 48 hodinovú lehotu upravenú v čl. 17 ods. 3 ústavy a neodovzdal sťažovateľa súdu fyzickým predvedením pred príslušný súd v 48 hodinovej ústavnej a zákonnej lehote, čím bol sťažovateľ diskriminovaný podľa čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy z dôvodu takzvaného „iného postavenia“.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že právnym základom vyjadrenia sťažovateľa a jeho sťažnosti je to, že ako osoba obvinená je v tom istom postavení ako osoby obvinené a zatknuté, a preto by mal mať poskytnuté tie isté procesné záruky. Vzhľadom na to, že v uvedených lehotách nebol odovzdaný súdu, ktorý mal vo veci v ústavnej lehote 24 hodín podľa čl. 17 ods. 4 ústavy rozhodnúť, bol diskriminovaný z „iného dôvodu“.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uvádza, že ústava ani dohovor neuvádzajú konkrétne, akou formou má byť súdu podaný v zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru návrh, ktorým dotknutá osoba namieta nezákonnosť svojej väzby ako obmedzenie či pozbavenie svojej osobnej slobody. Trestný poriadok takéto návrhy konkretizuje ako žiadosti o prepustenie z väzby, resp. ako podania podľa § 59 ods. 1 Trestného poriadku. V súvislosti s vyjadrením sťažovateľa, v ktorom výslovne namietal nezákonnosť svojej väzby v súvislosti s diskrimináciou z dôvodu iného postavenia, ale aj porušenie svojich práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 ústavy, resp. čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, kde namietal nerelevantnosť dôvodu väzby v tomto období a iné. Sťažovateľ je toho názoru, že toto vyjadrenie bolo potrebné podľa jeho obsahu a v súlade s ustanovením § 59 ods. 1 Trestného poriadku považovať za žiadosť o prepustenie z väzby. Najvyšší súd bol povinný zaoberať sa dôvodmi uvedenými v žiadosti o prepustenie z väzby a do svojho rozhodnutia uviesť, prečo žiadosť odmieta. Sťažovateľ zdôraznil, že najvyšší súd tým, že sa vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1 To 50/2005 z 15. júna 2005 vôbec nezaoberal dôvodmi a námietkami, ktoré uviedol v žiadosti o prepustenie z väzby, porušil čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru a čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým rozhodne, že:

«A1. Základné práva sťažovateľa A. K. uvedené v čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky boli porušené v príčinnej súvislosti s porušením základných práv A. K. uvedených v čl. 12 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky, keď bol diskriminovaný z „iného postavenia“ v súvislosti s nezákonným pozbavením ho jeho osobnej slobody pri nesprávnom výklade a následnej aplikácii ... namietaných právnych noriem.

Tieto jeho práva porušil prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline, ktorý ho diskriminoval tým, že mu neposkytol tie isté právne záruky, ktoré sú ústavným právom sťažovateľa ako osobám obvineným a zatknutým, čím došlo k nezákonnému pozbaveniu osobnej slobody podnecovateľa, keď bol diskriminovaný. Jeho práva tu namietané porušili v ďalšom konaní aj všeobecné súdy, a to Okresný súd v Žiline, Krajský súd v Žiline a Najvyšší súd Slovenskej republiky, keď dôsledne nepreskúmali stav veci sťažovateľa a ponechali ho aj naďalej vo väzbe znamenajúcej ho pozbavenie osobnej slobody.

A 2. Základné právo sťažovateľa A. K. uvedené v článku 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky porušil Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení 1 To 50/2005 z 15. 6. 2005, keď vôbec nepreskúmal námietky sťažovateľa o nezákonnosti jeho väzby deklarované v jeho podaní zo dňa 30. mája 2005, k týmto sa vôbec nevyjadril.

Základné právo sťažovateľa A. K. s odkazom na bod A1 návrhu na rozhodnutie vo veci samej bolo porušené odporcami, Krajskou prokuratúrou v Žiline, Okresným a Krajským súdom v Žiline a Najvyšším súdom Slovenskej republiky ekvivalentne v článku 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru, keď bol diskriminovaný v súvislosti s jeho pozbavením osobnej slobody a nezákonným postupom pri ňom.

Právo sťažovateľa A. K. uvedené ekvivalentne v čl. 5 ods. 4 Dohovoru bolo porušené odporcom a to Najvyšším súdom Slovenskej republiky uznesením 1 To 50/2005 z 15. 6. 2005, keď tento nepreskúmal námietky nezákonnosti jeho väzby a k týmto sa nevyjadril.»

Sťažovateľ okrem toho žiada, aby ústavný súd zrušil rozhodnutie najvyššieho súdu č. k. 1 To 50/2005 a zároveň, aby rozhodol o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 000 Sk, ktoré sú povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi krajská prokuratúra, okresný súd, krajský súd a najvyšší súd do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Taktiež žiada, aby ústavný súd priznal trovy právneho zastúpenia vo výške 5 300 Sk.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 (...). Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie (...).

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 3 ústavy obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 48 hodín prepustená na slobodu

alebo odovzdaná súdu. Sudca musí zadržanú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočúť a rozhodnúť o väzbe alebo o jej prepustení na slobodu.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru: „Každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanoveného zákonom:

(...)

c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní; ...“

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru: „Každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.“

„V zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 1 dohovoru nemôže byť titulom pre držanie vo väzbe znamenajúce obmedzenie osobnej slobody len skutočnosť, že bola podaná obžaloba, bez toho, aby sa o ďalšom trvaní väzby výslovne konajúcim súdom rozhodlo ešte pred tým, než uplynie lehota, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená“ (I. ÚS 6/02).

Samotná skutočnosť, že vec bola postúpená súdu, nie je postačujúca pre splnenie kritéria „zákonnosti“ väzby v zmysle čl. 5 ods. 1 dohovoru a nemôže bez príslušného súdneho rozhodnutia odôvodniť ďalšie trvanie väzby (Stasaitis c. Litva z 21. marca 2002, § 59 až § 61).

III.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti, príloh k sťažnosti, ale predovšetkým z nálezu ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 322/05, ktorá sa týkala toho istého sťažovateľa, ale iného rozhodnutia vydaného v tom istom trestnom konaní, zistil, že sťažovateľovi bola uznesením okresného súdu sp. zn. 29 Tp 25/04 z 18. novembra 2004 predĺžená väzba do 24. januára 2005. Prokurátor krajskej prokuratúry podal 21. januára 2001 krajskému súdu obžalobu na obvineného sťažovateľa a ďalších obvinených. Po 24. januári 2005 nebola väzba sťažovateľa rozhodnutím súdu predĺžená, preto ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 322/05 vyslovil porušenie čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru, ktoré spočívalo v obmedzení jeho osobnej slobody držaním vo väznici bez právneho titulu od 25. januára 2005 až do jeho prepustenia na slobodu.

Podľa názoru ústavného súdu jurisdikcia súdu pre prípravné konanie skončila 21. januára 2005 podaním obžaloby. Samotné podanie obžaloby nie je titulom ďalšej väzby, lebo takýto jeho dôsledok nie je ani pre krátku niekoľkodňovú dobu zakotvený výslovne v zákone, a je neprípustné rozširovať možnosti obmedzenia osobnej slobody rozširujúcim výkladom viacerých ustanovení Trestného poriadku.

Rozhodnutie súdu pre prípravné konanie však môže na kratšiu dobu predstavovať titul väzby aj po podaní obžaloby, lebo ináč by nebolo reálne zabezpečiť kontinuitu väzby po podaní obžaloby. V okolnostiach prípadu teda existoval titul väzby sťažovateľa do 25. januára 2005, a teda ak mal byť sťažovateľ po tomto dni naďalej držaný vo väzbe, tak malo byť najneskôr 25. januára 2005 rozhodnuté o predĺžení jeho väzby. Keďže sa tak nestalo, bolo obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa po 25. januári 2005 protiprávnym.

Protiprávnosť obmedzenia osobnej slobody sťažovateľa po 25. januári 2005 nie je možné konvalidovať so spätnou účinnosťou, a to ani súdnym rozhodnutím. Neskoršími súdnymi rozhodnutiami už nebolo možné predĺžiť sťažovateľovu väzbu, lebo táto skončila 25. januára 2005, ale bolo ho možné len znovu vziať do väzby, čo sa však nestalo, a tak ďalšiemu obmedzeniu jeho osobnej slobody chýbal právny titul.

Ústavný súd vychádzajúc z výroku a odôvodnenia nálezu sp. zn. III. ÚS 322/05 rozhodol, že najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 To 50/2005 z 15. júna 2005 mohol a mal aspoň čiastočne napraviť stav, keď bolo obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa protiprávne, a to tým, že mal uznať porušenie sťažovateľových základných práv a slobôd a rozhodnúť o prepustení sťažovateľa na slobodu, pretože jeho väzba po 25. januári 2005 nebola realizovaná na základe rozhodnutia súdu. Najvyšší súd potvrdením obmedzenia sťažovateľovej osobnej slobody porušil jeho základné práva a slobody podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd tým, že zistil nezákonnosť väzby sťažovateľa po 25. januári 2005, nezaoberal sa už ďalšími dôvodmi sťažnosti (dôvody väzby, diskriminácia z dôvodu iného postavenia, vzatie sťažovateľa do väzby bez fyzického odovzdania jeho osoby súdu).

Keďže ústavný súd vyslovil porušenie uvedených základných práv a slobôd, rozhodol aj o zrušení uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 50/2005 z 15. júna 2005. Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol 5. februára 2006 z väzby prepustený, neprichádza už do úvahy vrátenie veci na ďalšie konania najvyššiemu súdu. Je to tak preto, že o väzbe možno rozhodovať iba pro futuro, nie teda za dobu minulú.

IV.

V zmysle čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Z ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd rozhodol aj o primeranom finančnom zadosťučinení v sume 10 000 000 Sk. Výšku finančného zadosťučinenia zdôvodnil tým, že v priebehu nezákonného väznenia došlo k nenapraviteľným škodám v pocitoch nespravodlivosti, v nemožnosti sa dovolať nápravy už v počiatkoch, v odlúčení od rodiny, v pocitoch krivdy a právnej neistoty, v obmedzeniach vyplývajúcich z väzobného stíhania, v nemožnosti pracovať a rozvíjať prejavy osobnostnej povahy ako slobodný človek.

Ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie a pri určovaní jeho výšky vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Pre nápravu porušenia základných práv a slobôd urobil ústavný súd tieto opatrenia: Rozhodol o porušení základných práva na osobnú slobodu a práva na slobodu a bezpečnosť. Významnou súčasťou zadosťučinenia sťažovateľa je už samotné deklarovanie porušenia jeho základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru ústavným súdom. V danom prípade ho však nemožno považovať za dostatočné, pretože obmedzenie osobnej slobody inak ako spôsobom a konaním, ktoré je ustanovené zákonom sa už nedá napraviť ani odstrániť, a preto ústavný súd priznal aj primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk.

Z dôvodu náhrady trov právneho zastúpenia priznal ústavný súd úspešnému sťažovateľovi čiastku 5 302 Sk, a to za dva úkony (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti) po 2 501 Sk a za dva paušály po 150 Sk, ktoré je najvyšší súd povinný zaplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2006